

TRACE

**Traditional Children's Stories for a Common
Future**

Zahvalna stvorenja

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Jednom davno imao otac tri sina – dva su bila pametna a treći budala (glupan). Poslao otac sinove da nađu posao i zarade novac. Svakom je sinu dao pletenu košaru s hranom da im se nađe na putu. Hodali oni i hodali dok nisu ogladnjeli.

Pametna braća rekoše: „Zar da svatko od nas jede svoju hranu kao da smo u svađi? Pojedimo najprije hranu najmlađeg brata, da mu bude lakše nositi.

I tako su se najeli i nastavili put, dok nisu poželjeli objedovati. Sada su pametna braća jela svaki svoju hranu iz košara i nisu ništa dala najmlađem bratu – glupanu. Najmlađi brat zavapi:

„Braćo, i ja želim jesti!“

„Tko ti je rekao da tako brzo pojedeš svoj kruh?“ odbrusili su.

I tako je jadnik morao hodati dalje s praznim želucem. Nakon objeda nastavili su hodati sve dok nije došlo vrijeme večere. Pametna su braća jela hranu iz svojih košara i nisu ništa dala glupanu.

Najmlađi brat zavapi:

„Braćo, i ja želim jesti!“

„Zar tvoja košara ima rupu, pa ti je sva hrana ispala?“ odbrusili su ponovno.

Jadnik je morao na spavanje bez večere i poprilično gladan.

Kada se sljedećeg jutra probudio uvidio je da su pametna braća otišla i ostavila ga samog u šumi. Što će sada? Odlučio je da će nastaviti hodati u smjeru sunca – možda pronađe pravi put. Hodao je i hodao dok nije ugledao veliki mravinjak na vrh kojeg je vjetar bacio debelo stablo. Mravi su ga žalosnim glasovima zamolili da im pomogne pomaknuti drvo. Glupan podmetne leđa pod drvo, gurne ga svom snagom – i drvo se otkotalo!

„Hvala, hvala!“ povikaše mravi. „U teškim vremenima mi ćemo pomoći tebi!“

Nastavio je hodati kad odjednom začuje pčele kako tužno zuje i traže pomoć.

Glupan se osvrne i ugleda medvjeda kako se penje na drvo da uzme meda. Zamahnuo je i bacio svoju praznu košaru prema medvjedu te pogodio zvijer točno u nos. Medvjed se tako prestrašio da je pao sa stabla i dao petama vjetra.

„Hvala, hvala!“ povikaše pčele. „U teškim vremenima mi ćemo pomoći tebi!“

Glupan nastavi dalje hodati i odjednom začuje tugaljivo graktanje gavrana. Kada je bolje pogledao, vidje da je gavranov ptić ispao iz gnijezda. Glupan podigne mladog gavrana i vrati ga u gnijezdo.

„Hvala, hvala!“ poviče stari gavran. „U teškim vremenima pomoći ću ti!“

Glupan nastavi svoje putovanje dok ne ugleda veliko imanje. Odluči potražiti posao kod vlasnika imanja. Vlasnik reče:

„Dat ću ti tri zadatka; ako ih izvršiš dobit ćeš punu vreću zlatnika, a ako ih ne ispuniš živog ću te odrati!“

Glupan pomisli: „Moram svakako pokušati jer otac očekuje da se vratim kući sa zaradom.“

Navečer vlasnik zatraži:

„Noćas moraš prenijeti sve moje žito u kuću, u jednom mahu ga ovršiti, a sve zrnje mora biti odvojeno.“

Glupan sjede na prag žitnice i duboko uzdahne.

Kako bi netko mogao obaviti ovako velik posao? A onda se niotkud kraj njega stvori mrav:

„Zašto si zabrinut momče, što se dogodilo?“

Momak objasni da mora sakupiti sve žito i ovršiti ga tijekom jedne noći.

No mrav ga umiri:

„Nemoj uopće brinuti, mi ćemo pokupiti i ovršiti žito.“

Pristiglo je mnoštvo mrava, vukli su i vršili, vukli i vršili i do zore je sav posao bio završen, žito ovršeno i sakupljeno u velike hrpe.

Ujutro je vlasnik slijegao ramenima – tko bi ovako nešto pomislio? Ali navečer je dao glupanu novi zadatak.

„Noćas moraš sagraditi voštanu crkvu na onom brdu.“

Glupan sjedne u podnožje brda i teško uzdahne. A onda mu odjednom priđe pčela:

„Zašto si zabrinut momče, što se dogodilo?“

Momak objasni kako težak zadatak mora izvršiti tijekom jedne noći.

Ali pčela ga umiri:

„Nemoj uopće brinuti, mi ćemo izgraditi crkvu.“

Doletjelo je mnoštvo pčela i one započnu revno graditi crkvu, a kad je svanuo dan na vrhu brda je stajala prekrasna građevina. Vlasnik je ujutro došao i zapljeskao u čudu. No navečer je glupanu dao novi zadatak:

„Na zvonik voštane crkve treba postaviti zlatnog pijetla.“

Glupan sjedne pred vrata crkve i duboko uzdahne. A onda odjednom niotkud doleti gavran:

„Zašto si zabrinut momče, što se dogodilo?“

Momak mu sve objasni – na vrh crkvenog zvonika treba postaviti zlatnog pijetla.

No gavran ga umiri: „Ne brini nimalo, i ovaj je zadatak moguće izvršiti. Sjedni na moja leđa i odletjet ćemo do vražjeg zamka.“

Glupan sjedne na gavranova leđa i učas su stigli do vražjeg zamka.

Gavran uleti kroz prozor i zgrabi zlatnog pijetla. Ali nije mogao nositi dvostruki teret na leđima, pa su morali trčati. Kada su začuli buku, vragovi su ih počeli progoniti. I zamalo ih uhvatiše, ali gavran baci malu kap vode iz svojeg krila i na tlu se pojavi veliko jezero. Dok su vragovi odjurili po čamce, oni su već odmakli. No vragovi ih nisu htjeli ostaviti na miru i uskoro su opet bili bjeguncima za petama.

Sada gavran baci zrno pijeska iz drugog krila i odjednom nastane visoka planina. Dok su vragovi odjurili po lopate, oni su već daleko odmakli. No vragovi ih nisu puštali i uskoro su im opet bili za petama. Gavran tada baci jedno pero i nastane gusta šuma. Dok su vragovi odjurili po sjekire, oni su već bili na imanju i stavili su pijetla na crkveni zvonik.

Ujutro je vlasnik bio jako iznenađen i počne obasipati hvalospjevima glupanova postignuća. Zaklinjao je mladića da ostane na imanju i uzme njegovu kćer za ženu. Ali glupan nije želio

pristati – takvi kao vlasnik nikada neće odustati od svojih hirova – pa je uzeo zarađen novac i otišao kući ocu.

Kada je stigao kući, pametna su braća već bila tamo. Napričali su ocu svakakve gluposti – kako su posvuda tražili svojeg brata i zato nisu mogli tražiti posao. No kada je otac saznao pravu istinu, strašno se razljutio, izbacio je pametnu braću iz kuće i rekao im da idu naučiti neki zanat. A on i najmlađi sin ostali su sretno živjeti u svojem domu